

MEMO

Ter voorbereiding werkbezoek vaste Kamercommissie voor Economische Zaken in Groningen op 15 januari 2016

Opstellers: Jan Kleine/ (10)(2e)

Datum: 8 jan 2016

Wat zijn de punten waar de gemeente Groningen de komende tijd vooral op in wil zetten?

1. De **nieuwbouwregeling** is van groot belang voor de economische continuïteit van de stad. De regiofunctie van de stad versterkt dit belang nog. In dat kader vragen wij bij continuering en toepassing van de met de gemeente Groningen overeengekomen nieuwbouwregeling, waarbij uitgangspunt dient te zijn dat *alle* redelijkerwijze toerekenbare meerkosten blijvend worden vergoed. Alleen dan wordt de ontwikkeling van de stedelijke economie niet geschaad en blijft er een 'level playing field' ten opzichte van andere steden en regio's.
2. Wij vinden samen met de provincie en andere gemeenten dat geld beschikbaar moet komen om de huidige **waardevermeerderingsregeling** te continueren voor alle inwoners die erkende schade (meer dan € 1.000,-) aan hun huis hebben (ongeacht de woonplaats).
3. Het gaat in het programma van de NCG om **méér dan schadeherstel en versterking**, maar ook om het 'van de nood een deugd maken'. Dus niet alleen herstellen wat beschadigd is, maar meerwaarde voor de regio bereiken. We vragen hier erkenning voor vertaald in maatregelen die recht doen aan het uitgangspunt dat de regio gecompenseerd moet worden voor de nadelige gevolgen van gaswinning.
4. De regio staat voor een grote versterkingsopgave. Het is nog onzeker of hierbij ook de stad in beeld komt. Er is tijd nodig om te beoordelen of en welke maatregelen noodzakelijk zijn en deze toe te passen indien nodig. Door de **gaswinning verder terug te brengen** creëren we deze noodzakelijke ruimte. Daarom willen we de gaswinning zover terug draaien als nodig is om de veiligheid van onze inwoners te kunnen garanderen en om de tijd te nemen om tot een zorgvuldige aanpak te kunnen komen.

Achtergrond bezoek Vaste Kamercommissie voor Economische Zaken:

De vaste kamercommissie EZ bezoekt op 15 januari Groningen. In januari 2015 is de commissie eveneens op bezoek geweest. Tijdens dat werkbezoek is vanuit de gemeente Groningen een aantal zorgpunten naar voren gebracht. Deze richtten zich met name op de volgende punten:

- Nog steeds weten we te weinig over de risico's van de gevolgen van gaswinning voor de stad.
- Voor de gemeente Groningen staat de veiligheid van haar inwoners voorop. De gemeente wil die kunnen garanderen. Dat staat onder druk door de risico's op bevingen.
- De stad is als economische motor een belangrijke spil in de regio. De gevolgen van gaswinning leggen een wissel op de economische continuïteit van de stad en ommeland.

Vanuit de gemeente Groningen is daarom destijds aangegeven dat zij groot belang hecht aan de volgende zaken:

- Afdoende maatregelen ter bescherming tegen aardbevingsrisico's en vergoeding van alle schade die voortvloeit uit de aardbevingsproblematiek.
- Erkenning van de potentiële economische schade van de dreiging van aardbevingen die een bedreiging zijn voor de continuïteit van de stad.
- Een aanpak die recht doet aan de dichte bebouwing en de grote aantallen bewoners en bezoekers, de aanwezigheid van bijzondere instellingen zoals ziekenhuizen en de omvangrijke nieuwbouw die gaande is en staat gepland voor de komende jaren.

De gemeente Groningen heeft verder aangegeven voorstander te zijn van:

- Een toegesneden aanpak in de vorm van een eigen langjarig programma voor de stad waarin rechtstreeks met het Rijk afspraken gemaakt zouden moeten worden over de invulling van het programma. Dit met als doel gebieds- en wijkontwikkeling te realiseren op fysiek, economisch en sociaal vlak, inclusief de openbare ruimte.
- Daarnaast heeft de gemeente samen met de regio bepleit dat er een vorm van publieke regie moest komen, een autoriteit die onafhankelijk en over de ministeries heen functioneert en wettelijke bevoegdheden heeft.
- De gemeente Groningen bepleitte dat het Rijk garant staat voor financiële nadelen als gevolg van versterking en onderzoek bij nieuwe en bestaande gebouwen.

Ten aanzien van (nieuw-)bouw gaf de gemeente Groningen aan:

- Dat de kosten van zwaardere constructies van nieuwbouwprojecten (waaronder het Groninger Forum en de tunnelbak zuidelijke ringweg) en het versterken van gebouwen door NAM zou moeten worden gedragen. Ook hebben we destijds aangegeven dat alle andere kosten die voortkomen uit de aardbevingen niet ten laste van burgers, ondernemers en gemeenten mogen komen. Bovendien is destijds (op aandragen van de provincie) een lijst van circa 50 issues en knelpunten gedefinieerd die adequaat opgelost dienden te worden. Hierbij ging het bijvoorbeeld om hoe om te gaan met achterstallig onderhoud en de meerkosten van preventieve maatregelen in nieuwbouw, waarbij bovendien nog geen definitieve bouwnorm verplicht is gesteld.

En ten slotte:

- De gemeente heeft samen met de regio aangegeven dat de spankracht in de Groninger samenleving afneemt en daarmee het draagvlak voor de gaswinning. Gemeente en regio bepleitten daarom een verdergaande reductie van de gaswinning. Het veiligheidsprobleem moet zoveel mogelijk aan de bron worden aangepakt, temeer omdat het verhogen van het veiligheidsniveau door programma voor preventieve versterking van woningen stagneert.

Waar staan we nu?

Er is het afgelopen jaar veel gebeurd. Meest in het oog springend is de komst van de Nationaal Coördinator Groningen waarmee invulling aan de publieke regie is gegeven. De ministerraad heeft zich in december uitgesproken over het meerjarenprogramma (MJP) Aardbevingsbestendig en Kansrijk Groningen van de NCG.

Vanuit het college is aangegeven dat er vertrouwen bestaat dat de voorgestelde werkwijze, met de onzekerheden die er zijn en de ervaring die op moet worden gedaan, de ruimte biedt om met de bewoners, ondernemers, instellingen en overheden de aanpak te vervolmaken. Het college heeft dan ook ingestemd met het meerjarenprogramma.

Een paar zaken daarbij zijn voor de gemeente Groningen van extra belang. Dit mede in het licht van de bijeenkomst met de leden van de vaste kamercommissie EZ van een jaar geleden.

1. *Bouwwerkzaamheden in de gemeente Groningen*

Afgelopen jaar is de gemeente tot een afspraak met NAM en EZ gekomen over **nieuwbouw in de gemeente Groningen**. Wij blijven scherp op instandhouding van de nieuwbouwregeling zoals deze nu voor de gemeente Groningen van kracht is. Deze regeling is voor de stedelijke ontwikkeling en de economische continuïteit in de stad van groot belang.

Ten aanzien van **individuele grote bouwprojecten** is het in het afgelopen jaar mogelijk gebleken, na intensieve onderhandeling, tot afspraken te komen over de vergoeding van kosten op basis van maatwerk. Dit betrof onder andere het Groninger Forum en de aanleg van de Zuidelijke Ringweg. Wel moeten we constateren dat NAM niet alle verdragings- en aanpassingskosten wil vergoeden. Wij vinden dit niet acceptabel en hebben dit punt onder meer bij de NCG aangekaart.

2. *Duidelijkheid over normen en richtlijnen*

Wij hebben ons vorig jaar nadrukkelijk uitgesproken over het belang van helderheid in 'rekenregels'. In de jongste Kamerbrief Gaswinning Groningen en meerjarenprogramma NCG geeft de Minister aan dat het kabinet het voorstel van de NCG om de nieuwe versie van de Nationale Praktijkrichtlijn voor aardbevingsbestendig bouwen ('witte NPR') zo snel mogelijk in de ministeriële regeling 'Regeling Bouwbesluit' overneemt. Alle partijen (NAM, SodM, KNMI en TNO) hebben aangegeven zich op korte termijn maximaal te zullen inspannen, zodat het nieuwe winningsplan, het meerjarenprogramma van de NCG en de NPR op eenzelfde methodiek kunnen worden gebaseerd. Dat zien wij als een stap voorwaarts, ook al realiseren wij ons dat ook in de nabije toekomst dit onderwerp met veel onzekerheden blijft omkleed.

3. *Financiën*

De kansrijkheid van het programma van de NCG hangt af van de **beschikbare middelen**. Gemeenten en provincie hebben daartoe bij het rijk een dringende oproep gedaan. De noodzakelijke maatregelen en activiteiten, en de daaraan gekoppelde aanpak moeten leidend en maatgevend zijn voor de kosten. Het gaat in het programma van de NCG om méér dan schadeherstel en versteviging. Het Kansrijke deel van het MJP komt tegemoet aan onze nadrukkelijke wens om het gebied een duurzaam en economisch toekomstperspectief te bieden en te borgen. Een goed voorbeeld hierbij is het streven om (te versterken) gebouwen zoveel mogelijk energiezuinig te laten maken.

4. *Regeling waardevermeerdering en een nieuw instrument voor verduurzaming*

Wij zijn als gemeente steeds kritisch geweest op de **regeling waardevermeerdering**. We vinden het een goede zaak dat de minister besloten heeft de ongelijkheid die bestond te repareren. Dit betekent dat de regeling met terugwerkende kracht alsnog van toepassing wordt op inwoners van de gemeente Groningen. Hiermee wordt voor dit instrument recht gedaan aan het uitgangspunt van gelijke monniken, gelijke kappen.

De NCG maakt verder een **nieuw instrument voor verduurzaming**. Uitgangspunt is dat woningeigenaren die overlast gaan ondervinden doordat hun woning moet worden versterkt een vergoeding kunnen aanvragen voor verduurzamingsmaatregelen (zoals energiebesparende voorzieningen en decentrale energieopwekking). Over de toekomst van de waardevermeerderingsregeling is geen overeenstemming is bereikt met de regio.

4. *Verdergaande reductie van de gaswinning.*

De **gaswinning** is het afgelopen jaar in verschillende stappen teruggebracht tot een niveau van 27 miljard kuub voor 2016. De gemeente Groningen ziet dat dat de minister daarmee tegemoet wil komen aan de zorg die in de Groninger samenleving leeft. Verdere reductie kan nodig zijn als blijkt dat dit voor de veiligheid van de inwoners van stad en ommeland noodzakelijke is.